

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Etenduskunstide osakond

Teatrikunsti õppekava

Stefan Hein

MINU ELU KUNSTIS

Lõputöö

Juhendaja: Jaanika Juhanson

Kaitsmisele lubatud:.....

Viljandi 2019

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
ELU ENNE TEATRIKUNSTI	4
KATSED.....	11
ESIMENE AASTA	13
TEINE AASTA.....	17
KOLMAS AASTA.....	20
NELJAS AASTA	23
KOKKUVÕTE.....	28
KASUTATUD KIRJANDUS.....	29
SUMMARY	30
LISAD	31

SISSEJUHATUS

Oma kirjalikus lõputöös toon ma vaatluse alla oma loomingulise elu enne teatrikunsti õppima asumist ning TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias näitlejaõppes veedetud aja.

Pean vajalikuks rääkida, kust ma tulen, millise taustaga ma ülikooli jõudsin ning millised olid minu takistused teel, jõudmaks oma unistuse poole ehk õppima teatrikunsti. Esimene peatükk on pühendatud elule enne teatriõpet. Teises peatükis räägin ma, kuidas möödusid minu jaoks sisseastumiskatsed, kuidas ma ennast tundsin.

Kogu järgnev on pühendatud teatrikunsti õppimisele TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias. Olen jaganud selle perioodi ära aastate kaupa. Iga aasta ehk peatüki juures puudutan ma eelkõige neid töid ja tegemisi, mis on olnud ülikooli aja tähtsaimad ja minu arengus märgilise tähtsusega. Räägin oma eksimustest ja õnnestumistest, avastustest ja tähtsatest inimestest minu elus.

ELU ENNE TEATRIKUNSTI

Esimene mälestus teatritegemisest pärineb juba lasteaiast. Viimases rühmas tegime me kasvatajate eestvedamisel valmis lavastuse "Kardemoni linna rahvas ja röövlid". Võin öelda, et juba siis ei võtnud ma teksti päheõppimist tobeda ja ebameeldiva kohustusena, vaid pigem ühe toreda mängu osana. Kõige suuremad rollid olidki röövlitel: Kasperil, Jesperil ja Joonatanil. Ma mäletan, et ma tahtsin väga olla kas Kasper või Jesper. Joonatani roll poleks nagunii sobinud, sest teda on kujutatud kui paksukest ja meil oli rühmas üks poiss, kellele see roll täpselt sobis. Ühesõnaga läkski mul hästi, sest sain endale Jesperi tegelase, keda mängida. Etendus oli kindlasti võimas, sest mälestus sellest on helge. Ma usun, et olen nelja aasta jooksul ülikoolis teatrikunsti õppides omandanud korraliku tehnika, partneritunnetuse ja muid näitlejale vajalikke ning väärtuslikke omadusi. Kuid seda lapselikku lusti ja mänguvabadust, mis mind toona lasteaia lõpulavastuses laval saatis, võiks endale jälle aeg-ajalt meelde tuletada, kui teinekord meele liiga tõsiseks tõmbab või on tunne, et on raske. Ehk hakkab kergem.

Põhikoolis ma ülemäära palju teatriga ei tegelenudki. Mitte väga mälestusväärse aja käisin ma mingisuguses kooli näiteringis ja algklassides olid meil ka mõned lavastused (tol ajal kutsusime me kõik, ka õpetajad neid muidugi näidenditeks). Esimeses klassis, kui mul olid just tulnud tuulerõuged ja mu vanemad olid mind rohelisi täppe täis teinud, läksin ma mingi aeg, kui viirus enam nii agressiivne polnud, kooli. Kohe esimesel päeval selgus, et klassijuhatajal oli plaanis meiega teha üks indiaanilavastus ja ta soovis, et mina mängiks indiaanipealikku. Oma roheliste täppidega, mis kehamaalinguid võisid meenutada, sobisin ma sellesse rolli imehästi. Nii et oli väga täpne ajastus oma elus tuulerõuged just siis ära põdeda.

Nagu ma eelmise lõigu alguses mainisin, siis põhikoolis teatrit ma nii väga ei teinudki. Küll aga vaatasin ma juba siis väga palju filme ja telesarju ja kujutasin endale ette, et olen mõni kangeline või kuidas oleks ise mõnda tegelast mängida. Klassi-siseselt etendasime me näiteks stseene Peter Jackson'i "Sõrmuste isandast", kus mina sain olla Legolas. Käisime ka klassivendadega üksteistel külas ja tegime ise filme, mis kätkesid endas eelkõige põnevust ja märulit. Mäletan, et keegi mu sõpradest kirjutas isegi valmis

mingisuguse pikema stsenaariumi, mille nimi võis olla "Saladuste mets" vms, aga filmiks see ei saanudki ja võtteperiood lükkus ka muudkui edasi ja edasi. Ilmselt tuli vanus peale ja poistel tekkisid muud huvid.

Väikese poisina käisin ma teatrit vaatamas küll. Mul töötas tädi Draamateatris toona valgustajana (praegu administraatorina), seega sain seal nii mõnigi kord midagi vaatamas käia. Esimene mälestus ongi sealt samast teatrist - lavastus "Rasmus, Pontus ja Lontu". Mulle see väga meeldis. Võib-olla, et veelgi eredamalt on mees hetk, kui ma kohvikus vaheajal Rasmust ja Pontust ehk Tiit Sukka ja Taavi Teplenkovi kostüümides nägin. Jälgisin neid vist päris kaua suure imetlusega, tundmata mingit piinlikkust ja mõtlesin, kui ägedad nad on ja võib-olla ka natuke selle peale, kui äge oleks ise nendesugune olla.

Põhikoolis käisime klassiga samuti teatris. Küll vist ainult Tallinna piires, sest näiteks Ugallas, Endlas ja Rakveres käisingi ma esimest korda midagi vaatamas alles ülikooli ajal. Aga see-eest Draamateatris käisime me mitu korda ja ka näiteks VAT-is. Kõige rohkem mäletangi ma VAT-i lavastusi "Päl tänava poisid" ja "Kivid", mis mulle väga meeldisid, sest nad olid küllaltki hoogsad ja mulle väga istus nende näitlejate mäng. "Päl-tänava poisid" meeldis mulle eriti veel ka selle pärast, et kuna raamat oli minu jaoks juba väga tugev, siis lavastus ei jäänud sellele üldse alla, vaid pigem täiendas seda ilusat lugu. Ja lavastus "Kivid", kus muu hulgas nägin ma nauditavat näitlejatööd, pani mind etenduse ajal ja ka pärast etendust mõtlema igasugustele elulistele küsimustele, mis ma leian, et on teatri jaoks väga suur kordaminek, kui ühte põhikooli poissi üks lavastus niimoodi kõnetab. Pärast selle lavastuse nägemist hakkasingi ma rohkem teatrit austama.

Kõik eelnev lasteaias ning alg- ja põhikoolis kogetu oli minu jaoks ilmselt väga vajalik, kuigi enne gümnaasiumi mul mõtet teatrikunsti õppima minna ei tekkinud. Ja gümnaasiumisse minnes ei teadnud ma tegelikult üldse, mis pärast neid kolme aastat saab, kelleks ma nõ. saan. Võin öelda, et mul väga vedas sellega, kuhu ma gümnaasiumis sattusin. Nimelt käisin ma esimesed üheksa aastat Tallinna Väike-Õismäe Gümnaasiumis. Pärast seda otsustasin ma teha katsed Tallinna 21. Kooli. Sooritasin katsed edukalt ja sattusin keele-humanitaarkallakuga klassi. Ma mäletan, et üleminek oli üsna järsk, kodutöid jäeti uues koolis rohkem kui vanas, õpetajad olid oma nõudmistega karmimad jne.

Eks see vajas kõik aega harjumiseks, kuid peagi selgus üsna 10. klassi alguses, et just meie humanitaarklassil hakkavad olema draamatunnid. Ma ei teadnud sellest enne kooli

sisseastumist mitte midagi. Pigem oli põhjus, miks ma selle kooli valisin, võimalus õppida kitarri ja hispaania ning saksa keelt. Aga kui ma nendest peagi lähenevatest draamatundidest teada sain, tekkis mul tohutu põnevus ja meeldiv ärevus. Kohe hakkasin ma ette kujutama, kuidas ma nendes tundides ennast väljendada võiks ja filmidest nähtut rakendada saaks.

Kuid enne veel toimus veel midagi. Nimelt pidime me kirjanduse tunni raames lugema Giovanni Boccaccio "Dekameroni". Muidugi toimus mingisugune kirjalik raamatutöö, aga lisaks lasi õpetaja meil moodustada grupid ning mõelda välja oma lühivormis novellid, mida me omavahel üksteisele jutustame. Grupisisesed ettevalmistused sujusid hästi ja produktiivselt ning kui tund käes oli, mil pidime ette näitama, olime me valmis. Tegime oma etteaste klassi ees ära ning naasesime oma pinkidesse. Järsku tundsin, et kõik jälgivad mind, kuidas ma istet võtan. Vaatasin siis ka teistele muheledes otsa, kuni liikusin oma pilguga eesti keele-kirjanduse õpetaja suunas, kes mulle rõõmsalt vastas: "Sa oled ju sündinud näitleja!". See lause ja ka klassikaaslaste poolt pälvitud heakskiit andsid mulle esimest korda mõista, et mitte ainult ma ise ei tundnud, et mul läks esinedes hästi, vaid ka teiste arvates minu poolt tehtu töötas ja meenutas nõ. päriselt näitlemist. See oli mu esimene tagasiside ja kõva julgustus, mis mind esimest korda ka mõtlema pani pärast kooli lõpetamist näitlemisega edasi tegeleda. See võib kõlada imalalt ja natuke nagu sellise ülietusiastliku "Eesti otsib superstaari" kandidaadi suust pärinev jutt, kes räägib, et kõik sõbrad ja tuttavad ikka soovitasid tal saatesse tulla ja kõik räägivad, et ta laulab nii hästi jne. Mis ma viimase näitega mõtlen, on see, et mulle kuidagi üldse ei meeldinud, kuidas antud esineja seda rääkis ja näha oli, et ka kohtunikud suhtusid sellesse kerge irooniaga. Ma tahan öelda, et lõpuks otsustasin ikkagi mina, et ma teatrikunsti erialale ühel päeval sisse astuda proovin ja teiste öeldut analüüsin ma kriitiliselt ning ei võta kõike alati tõe pähe. Aga tol päeval, tolles kirjanduse tunnis minu kohta öeldu oli siiras ja ma sain esmakordselt teada oma võimetest, millest mul enne aimugi polnud.

Lõpuks hakkasid pihta kaua oodatud draamatunnid. Ma sain aru, et see, mis me seal tundides tegime, harjutused ja sketsid, oli mulle südamelähedane. 10. klassi lõpuks oli meie klassil vaja kokku panna lavastus Mesopotaamia eeposest "Gilgameš". Mulle väga meeldisid need proovid, ma tundsin end tõesti kui kala vees.

11. klassis avanes veel üks võimalus teatrit teha. Nimelt korraldas Goethe Instituut sellist programmi, mille läbi said erinevatest Euroopa koolidest gümnasistid panna kokku

kümneliikmelise grupi ning käia erinevates riikides nädala-ajastel *workshop'idel*, meie käisime näiteks Ungaris, Leedus ja Saksamaal. Projekt kulmineerus sellega, et iga grupp pidi korraldajate poolt antud teema põhjal valmis tegema ühe saksakeelse lavastuse. Abiks olid meil meie draamaõpetaja Kristiina Oomer, saksa keele õpetaja ning üks praktikant Saksamaalt. Lavastuse teemaks oli "Die Helden" ehk "Kangelased". Mina olin peaosatäitja, mängides ühte poissi, keda koolis narritakse ning kes lõpuks päästab ühe kiusajatest, kes on talvel järve sisse tekkinud jääauku kukkunud, kuid kes ise seeläbi hukkab ja postuumselt kangelase staatusesse tõuseb. Oli väga nauditav igal uuel proovipäeval jälle selleks saksa keelt kõnelevaks poisiks kehastuda ja tema hingeelu uurida.

Mul on väga hea meel, et ma sattusin gümnaasiumis väga õigesse kohta ja et ma sain enda kohta nii palju uut teada ning ühtlasi ka mõtte, mida edasi õppima minna. Kuna ma lõpetasin gümnaasiumi aastal 2012, siis oleks ma saanud kohe samal aastal Lavakasse proovida. Kahjuks aga ei olnud ma teinud piisavalt eeltööd sisseastumise kohta ning magasin kohustusliku eelkatsete vooru registreerimise maha. Pikalt oli järgnev mõte minna õppima Londonisse, kuid leidsin, et ei olnud veel selleks sammuks valmis. Läks hoopis nii, et võtsin vaheaasta ja töötasin bensiinijaamas, kus ma suhtlesin klientidega, tegin neile kabanosse, vahel ka burgereid, määrisin neile hirmkalleid aknapesuvedelikke pähe, mida ka paljud ostsid. Öösiti, kui ma üksi tööl olin, oli jaam nõ. minu. Panin muusika kõvasti mängima ja tundsin end vabalt. Üksvahe töötas samas kohas ka minu parim sõber, kellega koos sai öösiti igasuguseid nõmedusi välja mõeldud. Kuid lõpuks see töö ammendas end ja ma sain aru, et peab edasi liikuma. Kaua ma ikka neid viinereid seal keerutan ja ajal, kui ühtki klienti saalis pole, punaste pajakinnastega krabitantsu teen, oli vaja edasi minna.

Mõtted minna teatrit õppima tulid ja läksid. Ühel päeval olin ma väga kindel, et ma tahan saada näitlejaks, mõni teine päev ma jällegi lõin kahtlema. Lõpuks oligi nii, et selle asemel, et minna Viljandisse teatrikunsti katsetele, astusin ma aastal 2013 hoopis sisse Tallinna Ülikooli õigusteadust õppima. Ma täpselt ei mäletagi, kust selline otsus tekkis, aga ma arvan, et ilmselt kuna ma mõtlesin, et selle erialaga on hea elus hakkama saada. Igatahes sain ma ikkagi aru, et see ei ole minu jaoks ning pärast esimest semestrit tulin ma sealt ära. Mäletan, et sealgi oli üks USA-st pärit õppejõud, kes vihjas, et ma võiksin vabalt näitlejaks saada. Kuna ma ei olnud ikkagi teatrikunsti õppima mineku plaane maha matnud, siis võtsingi sihiks 2014. aastal minna Lavaka katsetele. Enne seda tegelesin natukene laulmisega ja käisin tööl.

Seekord olin Lavakasse sisseastumise jaoks ilusasti oma kodutöö ära teinud ja välja uurinud, mis ajaks peab ennast ära registreerima. Olin ennast eelkatseteks ilusasti ette valmistanud, laul, proosa ja luuletused olid kõik selged. Ma võisin omada mingit ettekujutust, kuidas need katsed välja näevad, aga ega ma täpselt kellegagi selle kohta konsulteerinud ei olnud. Vist midagi sellist olin kuulnud, et "jää iseendaks". Proovisin seda meeles hoida ning jõudnud majja, võtsin ma ukse taga istet ja püüdsin olla rahulik. Kindlasti ma närveerin natuke, aga suutsin ikkagi endaga toime tulla, kuulates muusikat ja proovides mitte üle mõelda. Lõpuks kui kell kukkus ja mu nimi välja hõigati, läksin ma saali ja nägin komisjoni enda ees laudade taga istumas. Üldine õhkkond tundus pigem rahulikumapoolne. Ja hakkaski kõik pihta. Ütlesin oma nime ja tegutsesin vastavalt korraldustele. Ühte kurvemapoolset luuletust, mida ma vastavas võtmes ka lugesin, pidin ma lugema ka hästi positiivselt meelestatult. Tundus, et see läks komisjonile täitsa peale ja mulle endale oli see ka huvitav ülesanne. Siis pidin ma laulma oma laulu, saates end kitarril. Seda pidin ma ka tegema erinevatel viisidel, näiteks last magama pannes jne. Kui öeldi, et "kõik, aitäh", siis oli mul pigem hea tunne. Natukese aja pärast saingi teada, et pääsesin edasi. See oli mu jaoks tohutu saavutus ja ma olin enda üle väga uhke. Keksisin, kitarr seljas ja edasipääsu leht käes, mööda munakiviteed kodu poole, siht silme ees.

Siis tuli suvi vahele ja ühel päeval oli postkastis kutse Kaitseväe arstlikusse kontrolli. Ma mäletan, et mulle üldse ei meeldinud mõte sellest, et ma peaks põhimõtteliselt aastaks ajaks kuhugi metsa sõda mängima minema, kuna selleks ajaks olin ma juba oma otsuses kindel, et ma tahan saada näitlejaks ja minna kohe kooli õppima. Kuid seda kutset ma eirata ei saanud ja pidin minema komisjoni ette ennast näitama. Mind tunnistati kõlblikuks ja öeldi, et minek on juba juuni lõpus. See oli minu jaoks vastuvõetamatu. Just hiljaaegu olin ma saanud rõõmusõnumi selle kohta, et olen oodatud Lavaka katsete järgmisesse vooru, mis toimusid just juuni lõpus-juuli alguses. Ütlesin kohe, et mul on väga tähtsad ülikooli katsed sel ajal ja et ma ei saa mitte mingil juhul nendele minemata jätta. Selle peale vastas mulle laua tagant see sama naisterahvas, kes mind juba kuhugi Tapale suveks määrama hakkas: "Aga te ju ei tea, kas te sinna üldse sisse saate. Sinna on üldse nii raske saada." Mina vastasin, et kui ma ei proovi, siis ma ei saagi teada ja et kõik see eelnev pingutus ja ettevalmistus, tänu millele ma eelkatsetelt edasi sain, jookseks kõik tuulde ja oleks sel juhul täiesti mõttetu, kui nemad peaksid nüüd võtma mult võimaluse järgmisesse vooru minna. Istusime seal kabinetis päris kaua, kuni lõpuks tuldi mulle vastu. See sama naisterahvas haaras telefoni ning tegi mingisuguse vajaliku kõne, mille tagajärjel

oli otsus järgmine: üheteistkümne kuu asemel pidin ma aega teenima hoopis kaheksa ja mitte Tapal, vaid Tallinnas ning minek pidi toimuma nüüd hoopis septembri lõpus. Küsisin, et kuidas jääks siis kooliga. Vastati, et saage kõigepealt sisse, siis vaadatakse edasi, et kas lükkuks siis kaitsevärke minek edasi vms. Väljusin hoonest mitte kõige lõbusamas tujus, kuid siiski uhkena, et võitlesin enda jaoks välja antud hetkel parima variandi ja suutsin oma unistuse eest võidelda.

Ja oligi käes päev, kus tuli end jälle Toompea poole seadma hakata, kuna Lavakas hakkasid pihta katsete järgmised voorud. See kord tundus komisjon olevat eelkatsetega võrreldes kuidagi karmim ja tõsisem, samas arusaadav, nad peavad ka karme otsuseid langetama. Igatahes, nagu juba teada on, siis seal mul väga hästi ei läinud, ei olnud minu päev. Võtsin seda väga traagiliselt ja langesin masendusse.

"Seal, kus lõpeb loogika, algab Eesti kaitseväge." (Kormašov 2014)

Millalgi sain ma end jälle suve jooksul kokku võetud. Augustikuus läksin tööle ühte pubisse Tallinnas, kus töötasin ka septembris. Ning siis pidingi minema kaitsevärke. Olin juba kõigile sõpradele-tuttavatele rääkinud, et lähen aega teenima Vahipataljoni Tallinnas. Läksin siis kättejõudnud päeval kokkusaamispunkti, kust meid bussiga Vahipataljoni ette viidi. Seal kästi meil oodata mitu tundi kusagil spordisaali põrandal. Siis kamandati meid jälle välja ja öeldi, et nüüd on selline lugu, et siis on kolm bussi. Kaks bussi viib Tapale ja üks Jõhvi. Mul ei olnud sõnu. Ma olin kõigile rääkinud, et jään Tallinnasse, nüüd peab võib-olla järgmised kaheksa kuud Ida-Virumaal veetma, kuhu vaevalt keegi mind peale pere vaatama tuleb. Ja nii läkski, et Jõhvi minek. Helistasin veel bussist emale: "Tsau! Ma lähen Jõhvi!". "Mida, Jõhvi?!", vastas ema. Ema ei saanud aru, mis toimub. Mina ei saanud aru, keegi ei saanud midagi aru. Igal pool valitses hämming.

Kaitseväge ma väga tõsiselt ei võtnud. Õnneks oli mul mõttekaaslasi, kellega koos sai aega lõbusalt sisustatud ja lollusi tehtud. Näiteks marssisin ma mõnikord rivis nagu Buratino, see tähendab, kui oli parem jalge ees, siis oli ka parem käsi ja vasak jalg ja vasak käsi. Selle peale öeldi mulle, et ma kloun olen. Eksimuste korral pidin ma kirjutama luuletuse, mida ma meelsasti seersantide toas ette kandsin ja mis kuulajatele ka lõbu pakkusid. Semudega lõime ka sellise asja nagu "Mopiljon", mis oli põhimõtteliselt nagu militaarne koristustiim, kus relvade asemel olid meil mopid. Oli lõbusaid hetki, kuid enamjaolt oli ka niisama ootamist ja müra. Kevadel, lõpu poole, kui ma ühel päeval järjekordselt ohtu teeseldes relv käes ja üle kümne kilo kaaluv granaadiheitja toru seljas mööda mingisugust

aasa jooksin, viskasin ma järsku ühte varjendisse ja soovisin. Soovisin, et ma saaksin teatriõppesse sisse, sest see oli mu unistus.

KATSED

Viljandis ei olnud eelkatsed kohustuslikud ja neil ma ka ei käinud, kuna olin samal ajal kaitseväes. Oli ilus suvine päev, kui ma pakkisin kokku oma spordikoti ja hakkasin minema Tallinna bussijaama poole, et sõita Viljandisse. Olin sel korral palju rahulikum kui tookord, kui ma Lavaka katsetele läksin. Ukse pealt ütlesin veel isale, et võib-olla näeme juba homme. Ta ütles, et loodab, et nii ei lähe ja soovis mulle edu. Kui lõpuks Viljandi bussi peale jõudsin, nägin ma seal ka ühte tuttavat kaitseväge päevilt. Istusime kõrvuti maha ja vestlesime erinevatel teemadel, mis oli hea, kuna aitas mõtteid eemal hoida eelseisvast päevast. Kui koolimajja jõudsime, hakkas kõik jälle pihta. Pääaegu samasugune must saal, närvilised noored ja uus komisjon, Kalju Komissaroviga eesotsas. Eks tuli jälle väike närv sisse, aga see on ju loomulik.

Avavoor läks mul hästi, nagu Lavakaski, väljusin saalist hea tundega. Pärast seda saime me järgmise päeva ülesandeks kolm etüüdi: „Igal oinal on oma Mihklipäev“, Kuninglik saak“ ja poisid said veel eraldi „Ajame selle posti püsti“. Lisaks sellele osalesin ma veel ühes lavastaja ülesandes. Selle lavastuse prooviga hakkasimegi kohe peale ja õhtul harjutasime sellesama lavastajaga veel paarisetüüde. Hostelisse jõudsin ma suhteliselt hilja tagasi ja siis enam väga üksiketüüdide peale mõelda ei jõudnudki.

Hommikul ärgates hakkasin ma esimese asjana etüüde välja mõtlema. Koolis selgus, et lavastustega tegeletakse üldse järgmine päev ja esimese asjana vaadataksegi etüüde. Panin mõtte käima ja genereerisin enda arvates päris vahvad etüüdid valmis, vähemalt ma olin ise väga rahul ja ei muretsenud eriti, arvestades seda, et see minu puhul suhteliselt tavaline on. Üks hetk kutsutigi saali ja pidin ette näitama, mis mul oli. Kõik kolm etüüdi läksid mul suhteliselt samasse auku, see tähendab, kõik olid jandi peale üles ehitatud ja ma läksingi selle peale välja, et publik naerma hakkaks. Sellest sai komisjon aru ja küsitigi, et kas mu teised kaks on ka sellised komejandid. Ma ei jõudnudki midagi vastata, kui mulle juba uus ülesanne määrati. Pidin etüüdi „Ajame selle posti püsti“ tegema võimalikult reaalselt ja jääma endaks, tahetigi näha, kuidas ma selle posti päriselt püsti saan. Ja siis ma olingi seal laval, komisjoni ees, hakkasin posti püsti ajama. Siis tuli ikka närv natuke sisse, aga ma teadsin, et ma pean midagi tegema, mitte mingil juhul ei oleks saanud sinna vahtima jääda

või kusagil poole peal takerduda. Tõstsin posti püsti, vaatasin seda, imetlesin. Siis tuli mõte hakata seda veel värvima. Tõin värvipoti ja pintslit ja asusin tegutsema. Värvisin päris kaua, samal ajal mõeldes nii selle peale, mis edasi teha, kui ka selle peale, kas see kõik sobib ja mis komisjon arvab ja et kaua mul lastakse seda üldse teha. Üks hetk pidin ma selle tegevuse lõpetama, sest no kaua ma ikka värvin. Järgmiseks mõtlesin, et võiks veel lippu ka heisata sinna posti otsa. Sain ka sellega hakkama. Järgmiseks tõin veel mulla koti ja lilled, mille ma oleksin kavatsenud posti ümber istutada, kuid siis öeldi mulle stop. Need olid mu elu ühed pikimad ca. viis minutit.

Selle päeva õhtuks valdasid mind segased tunded, mõtlesin juba, et koju minek ootab ilmselt ees, kuid ma sain edasi. Hiljem olin ma ikka väga tänulik, et mulle anti võimalus, et mulle ei öeldud kohe ei. Etüüde ma kartsin ka kõige rohkem ja ega ma neid ju enne teinud polnudki. Edasi läks hõlpsamalt, lavastaja sai oma lavastuse ära näidata, milles ma ise ka endast kõik andsin. Ma tundsin, et see läks hästi ja lavastaja oli ise ka rahul. Vahepeal oli veel mingisugune improvisatsiooni voor, peale mida ei osanud ma väga midagi arvata, läks nagu läks. Veel viimasel päeval pandi mind ja veel ühte poissi kokku ja anti meile nulltekst ning üks teine lavastajakandidaat pidi selle veel ära lavastama. Selle ülesandega praeti meid ikka korralikult, käisime uksest sisse-välja päris mitu korda, iga kord öeldi jälle, et mõelge veel. Lõpuks mingisugune variant sobis, aga tuli välja, et aru saadi vist ikka teistmoodi. See kõik toimus hommikul ja pärast seda olid kehalised katsed ja lavalised liikumised, mis läksid võrdlemisi hästi. Õhtuks olin juba üsna väsinud ja kuidagi üldse ei pabistanud enam. Ootasin ukse taga vestlusvooru, olles täiesti rahulik ja rääkides teistega juttu. Ei jaksanud üldse mõeldagi, mis saab, olin endast kõik andnud. Vestlus läks ka hästi, tundsin, et saalis valitses hea aura ja kuidagi väga mugav oli rääkida. Saalist välja tulles olin rahulolev ja mõtlesin, et äkki isegi võib hästi minna. Ja läkski!

ESIMENE AASTA

Ma teadsin, et esimene aasta hakkab peale etüüdidega ja neid ma väga kartsin, kuna katsetest jäi neist alles pigem halb mälestus. Esimene etüüd oli "Õuna etüüd". Mõtlesin tükk aega, mida ma teha võiks ja samal ajal ka selle peale, et mis see etüüd täpsemalt on. Keegi seda otseselt lahti seletanud polnud, seega jäi üle ise genereerida ja oma arusaamise järgi teha. Mõtlesin lõpuks läbi raskuste välja, mis ma selles "Õuna etüüdis" teen. Jõudis kätte järgmine päev ning eriala tund hakkas juba läbi saama ja ma olin viimane, kel veel tegemata oli. Läksin siis lavale, asetasin maha ühe tooli ja hakkasin tegema. Minu etüüd oli selline lugu, kus ma sõin kodus õuna ja tundsin pärast ühe ampsu võtmist hambas valu. Siis läksin ma hambaarsti juurde, väljas oli kõva tuul ja see tegi hambale rohkem valu. Lõpuks jõudsin ma hambaarsti ooteruumi. Ja seal vast sai juba erialatund läbi. Keegi vist väga midagi aru ei saanud ja Kalju Komissarov ei olnud ka vaimustuses. Tagasi vaadates oleks selle etüüdi nimi pigem pidanud olema "Hamba etüüd" vms.

Esimene katsetus koolis ei läinud väga hästi ja see tekitas veel suuremat vastumeelsust etüüdide osas. Järgmine etüüdi ülesanne oli "Tulen koju kuulen". Läksin jälle viimasena tunni lõpus näitama ja ebaõnnestusin taas. Ja siis ütles Komissarov juba üsna pahaselt: "Tee nüüd lõpuks üks korralik etüüd!". See lause ilmselt mõjus. Ma püüdsin mitte enam mõelda, et need etüüdid on nii keerulised ja imelikud asjad. Pigem keskendusin antud teemale ja lasin mõttel joosta. Tunni lõpus saime uueks teemaks "Jessas, ma olen vist armunud!". Ja kui järgmine päev käes oli, ei olnud mul veel vist päris välja mõeldud, mida ma teen. Kui me tunni ajal pausi tegime, hakkas mul millegi pärast peas kummitama üks Britney Spears'i laul. Ja oligi käes! Britney'sse ma pidingi selles etüüdis armunud olema. Kui minu kord näidata oli, läksin ma lavale ja panin kõik paika. Nimelt kasutasin ma oma etüüdides alati toole ja mõnikord ka lauda. Igatahes seadsin ma kõik paika ja hakkasin tegema. Mida kõike ma seal etüüdis ei teinud: nägin kogemata telekast Britney't, avastasin, et ma olen temasse armunud, printisin välja tema pildi, mille ma külmkapi uksele lõpuks panin. Igatahes mõtlesin ma laval ainult selle konkreetse tegevuse peale, mida ma parasjagu tegin ja olin siis nõ. hetkes. See tunne, kuidas kõik õnnestus, sest mäng käima läks, oli võimas. Seekord ei olnud ka Kaljul midagi halba öelda, vaid pigem julgustuseks mõned täpsustused, nagu tal kombeks oli öelda. Aga ta sai aru, mis laval toimus, mis oli

peamine. See oli minu esimene õnnestumine teatrikunsti õppes. "Vaataja näeb seda, mida sina laval näed." (Hein 2015)

Etüüde tegime me veel. Mõned õnnestusid jälle väga hästi ja ega ülejäänutelgi enam viga polnud. Semestri keskel lisandus Kalju kõrvale ka Peeter Tammearu, kes oli ka meie eksamikomisjonis olnud. Mingi aeg sai meil ka etüüdide ring täis ja me hakkasime neid uuesti näitama, koos sisseviidud parandustega. Ning kui ma oma suurepärase Britney etüüdi jälle näitasin, mainis kohe Peeter kerge muigega, et mul on nii palju toole ja mööblit laval, mille peale Kalju kõrvalt vastas, et las olla, need aitavad poisil paremini kohaneda. Teiseks tõi ta ka välja etüüdi ebareaalse kestvusaja, milleks oli midagi üle kümne minuti. Ta määras mulle ülesandeks teha sama etüüd ära viie minutiga, siis kahe, siis ühe ja siis kolmekümne sekundiga. Ühtlasi pidin ma loobuma oma sisustatud korteris vähemalt pooltest toolidest ja laudadest võis ka jääda kahe asemel üks. Nüüd oli minu jaoks juba sisuliselt tegu uue ruumiga ja kui ma uuesti proovima pidin, ütlesin ma õppejõududele, et mul läheb natuke aega uue korteriga harjumiseks, mille peale mõlemad muigasid ja Kalju ütles: "Tubli poiss!".

Tervislikel põhjustel ei saanud Kalju meiega semestri lõpus tegeleda ja Peeter jäi meiega üksi. Ma tundsin, et just oli Kalju minust aru hakanud saama, kui tuli uus õppejõud. Kartsin, et temagi ei pruugi mind kohe mõista ja läheb kaua aega harjumiseks. Kuid õnneks ei olnud asi nii hull ja töö läks lõbusalt. Sättisime etüüde ja valmistusime peagi lähenevateks eksamiteks.

Nagu mainitud, siis esimestel eksamitel näitasime me ühe asjana etüüde. Lavastaja tudengitele, keda meie kursusel on kolm, anti veel lisaülesanne: lavastada meie kursuse näitlejatega üks kriminull. Nii Elar Vahter kui Peep Maasik kasutasid mind oma lavastustes. Mul oli hea meel neis osaleda, tundus ka mõnusa vaheldusena etüüdide kõrvalt midagi teistsugust teha. Tunnen, et see kogemus oli minu jaoks väga vajalik. Ma sain juba esimesel semestril teha tööd tekstiga ja analüüsida oma mängitavate tegelaste siseelu. Olen mõlemale lavastajale väga tänulik. Elarile, kes mind usaldas ja eriti Peebile, kelle lavastuses olin ma terve aja laval. Ma mäletan, et tema lavastuse proovides püüdsin ma olla hästi loomulik ja anda teksti ka võimalikult orgaaniliselt. "Tuleb samastuda tegelase muredega-probleemidega". (Hein 2015) Enda arvates kõik töötas, aga keha ei tahtnud alguses kaasa tulla ja puudus vastav intensiivsus. Kuna tegu oli üsna traagilise looga, mida me etendasime, nimelt üks noormees, keda ma mängisin, sõitis koos oma tüdruksõbraga

öösel autos, ei jälginud teed ning ajas alla ühe mehe, siis oli vaja, et ma kuidagi tugevamini ennast väljendaks. „*Kui ma räägin või tegutsen elus, on mul üks tahe. Kui ma astun lavalaudadele, on mul kaks tahet (üks – etendada publikule, teine – elada rolli elu).*“ (Stanislavski lk 356) Mul oli ilmselt see teine tahe olemas. Lõpuks sain ka tahte publikule etendada kätte.

Õnneks oli meil aega piisavalt. Järjepidevalt enda seest otsides ja tänu sellele, et Peep mind pidevalt utsitas, hakkas viimastes proovides juhtuma. Lõpuks sain ma mingisuguse mõnusa mängu kätte, milles oli olemas minu jaoks tõetunne ja samal ajal väljendasin ma ennast ka väliselt nii, et sobis ka lavastajale. Peaproovid ja eksam läksid samuti edukalt ja Peep oli väga rahul sellega, kuidas mina ja ka teised mängisid. See on üks olulisemaid töid minu ülikooli ajast. Üleüldse läksid esimesed erialaeksamid mul hästi. Ainuke asi, mida mulle ette heideti, olid mu liiga väikesed sammud, mis paratamatult kõigile silma jäid. Hiljem video pealt järgi vaadates on tõesti huvitav vaadata, kuidas ma seal laval tipin. Minu viis teatrikunsti õppe algusest peale on olnud kõigele enne mõtteliselt läheneda ja et tekst oleks edasi antud mõttega. Algul ei tahtnud keha lihtsalt kohe kaasa tulla, aga see on loomulik. Tagasisidest lähtudes ma liiga väikesi samme enam järgmistes töödes ilma põhjuseta rakendanud ei ole.

Teine semester algas ja mulle kergenduseks ei teinud me enam etüüde, kuigi need mul lõpuks õnnestuma hakkasid. Ilmselt tahtsin ma lihtsalt midagi muud ka proovida. Meiega jätkas Peeter Tammearu, kes lavastas meiega lühendatud versiooni A. Tšehhovi "Kolmest õest". Siinkohal tahangi välja tuua järgmise: pean Kalju Komissarovit enda üheks tähtsaimaks õpetajaks, kellelt ma sain näitlejale vajaliku põhja, kes minusse uskus ja tänu kellele ma võimaluse Viljandisse teatrit õppima sain. Aga teiseks tähtsaks õpetajaks pean ma kindlasti Peeter Tammearu. Tema tutvustas meile Tšehhovit, mis esimese lugemise järel ei tundunud pooltki nii huvitav, kui siis, kui me seda juba mitu korda koos temaga analüüsinud olime. Ta tegi meiega seda "Kolme õde" väga kannatlikult, jagas hästi täpseid ja arusaadavaid juhtnööre ja selgeid märkuseid. Ma võin öelda, et mu lavaline olek paranes meeletult Peetriga Tšehhovit tehes, ma hakkasin kehaliselt ennast täpsemalt väljendama ning oskasin paremini ja tajusin rohkem laval toimuvat.

Teiseks ülesandeks andis ta meile valida luuletusi Marie Underilt, millest kokku sündis selline maailmalõpu kohviku-stiilis luulekava. Ma mäletan, kui ma selle sama luulekava ühes proovis istusin ühe laua taga minu kursuseõe Maarja Tammemäega ja järsku ütlesin

ma talle: "Appi! Mul lõi praegu pähe asjaolu, et me õpime ülikoolis teatrikunsti, teeme "Kolme õde" ja meid juhendab Peeter Tammearu! Kui lahe see on!". (Hein 2016) Pidasin vajalikuks seda välja öelda, sest kuidagi kiirelt proove tehes tundus kõik mingi hetk olevat nii enesestmõistetav. Aga tegelikult oli see minu ja meie kõigi unistus sellist asja teha ja see, et meil on võimalik õppida Kalju Komissarovi ja Peeter Tammearu käe all - oli hea seda endale korraks jälle meelde tuletada ning tunda rõõmu ja tänulikkust kõige selle hea eest, mis meiega toimub.

Sel semestril said lavastajad endale ülesandeks teha "Meister ja Margaritat". Oli väga meeldiv neis kõigis kolmes lavastuses kaasa teha, kuna kõik olid omamoodi huvitavad ja erinevad.

Teise semestri erialaeksamid olid meil jaotatud kaheks. Esimestel näitasimegi "Kolme õde" ning Underi luulekava. Aga ka Kalju oli meile ühe ülesande jätnud, nimelt teha paari peale katkend A. H. Tammsaare "Kõrboja peremehest". Seda näitasime me nädal hiljem, kui muid töid. Ja nädal meil ka põhimõtteliselt oligi aega seda isekeskis harjutada. Mina olin paaris Elena Koiduga. Me arutasime koos, analüüsisime, tegime isegi õues ilusa ilmaga proovegi, kuid ei jõudnud vist päris selleni, milleni tahtsime jõuda. Mulle tundus, et Tammsaare tekst võis meist tol korral natuke üle olla.

TEINE AASTA

Teine aasta hakkas pihta juba augustikuus, kui meiega hakkas tegelema itaallane Matteo Spiazzi, kes viis meiega läbi *commedia dell'arte workshopi*. *Commedia dell'arte* on populaarne teatrivorm, mis keskendub ansamblimängule; selle improvisatsioonid on üles ehitatud kindlale raamistikule, mis hõlmab endas kindlaid maske ja olukordi, mida laval kujutada. (Britannica.com) Ta rääkis meile selle teatrivormi ajaloost, pajatas lugusid maskidest, millega mängitakse ning lõpuks saime me isegi *commedia dell'arte* võtmes lugusid laval etendada. Kogemus oli rikkam, kui ma esialgu arvata võisin. See ei olnud lihtsalt mingisuguse uue teatristiili proovimine, vaid õpetas lisaks ka mingisuguseid teatri põhitõdesid või tuletas midagi sellist meelde, mis oli ununenud ning mida sai kohe praktikas parandada. Näiteks hõikas mulle õppejõud kohe, kui ta nägi, et ma üritasin naljakas olla. Algselt kohkusin ma öeldu peale, kuna ma ei osanud kooli algusajal väga hästi kriitikat taluda, mis oli mu üheks probleemiks. Kuid siiski üritasin ma edasi mängida ja nalja tegemist tegemise pärast vältida. Sest *commedia dell'arte* puhul ei ole tõesti vaja janditama minna, sest nali sünnib iseenesest. Ja põhimõtteliselt kehtib sama reegel ka klassikalises draamalavastuses. "Huumor tuleb mängida ära peenelt, mitte spetsiaalselt seda lavale tegema minna, sest siis on kõik liiga läbinähtav ja harva on publikul tõesti naljakas." (Hein 2016)

Teine asi, mida *commedia dell'arte* arendada suudab, on lavaline fookus ja oskus seda suunata. Sest üks tema põhimõtteid, vähemalt nii tean mina, on see, et ükskõik mis hääl lavalt kostub, siis sellele peab reageerima. Muidugi ei tähenda see seda, et ma igas lavastuses kõikide sahinat ja krõbistamiste suunas kohe vaatama peaksin, seda mitte. Aga olla laval ennast ümbritsevast teadlik on küll vajalik, kuna see aitab hoida fookust lool, mitte mõelda muudest asjadest ning üleüldse olla hetkes, ehk siin ja praegu. Samamoodi kui keegi laval räägib, peavad kõikide pilgud olema suunatud talle, mis aitabki päriselt kuulata oma lavapartnerit. Mul on kokkuvõttes väga hea meel, et meile see *workshop* korraldati, lisaks oli tegu ka väga meeldiva inimesega, kes meile õppejõuks oli ja kes meile oma tarkust väga õigel ajal jagama tuli.

Järgmisena hakkasime me Kalju Komissarovi ja Oleg Titovi juhendamisel tegema katkendeid Eduard Vilde "Tabamata imest". See oli minu jaoks igati murranguline periood. Olin endale eesmärgiks võtnud vabastada oma keha üleliigsetest pingetest ja stampliigutustest, ka väikeste sammudega liikumise olin ma enda puhul välja juurinud. Iseseisvalt olin hakanud ka oma häält arendama. *"Õige hääletöö on äärmiselt füüsiline töö. Sellesse on kaasatud kogu keha. See pole nii raske ja jõudu nõudev nagu näiteks tantsutreening. Ometi nõuab see töö seda, et üliõpilane teadvustaks endale oma keha ja oskaks seeläbi oma hääleulatust avardada."* (Rodenburg lk 21) Samuti mäletan ma sedagi, et kriitikat oskasin ma palju paremini vastu võtta - kohe, kui mõni märkus õppejõudude poolt tuli, asusin ma kohe sellest lähtuvalt tegutsema, mitte ei kohkunud. Mina tegin katkendit Maarja Tammemäega ja valitud kohaks oli meil raamatust Leo Saalepi ja Lilli Ellerti viimane jutuajamine. Mõistagi mängisin mina Leod ja Maarja Lillit. Stseen kõnetas meid mõlemaid ja olime selle tegema hakkamiseks positiivselt meelestatud. Me tegime palju tööd laua taga teksti analüüsides, õigeid kärpeid tehes ja oma mõtteid välja käies. "Me peame tegema selle teksti enda omaks, s.t. saama aru, mida me räägime." (Tšehhov lk 316)

Terve tööprotsessi ajal olime me üksteise vastu alati ausad. Kui näiteks Maarja nägi mind ikkagi mingisugust stampliigutust tegemas, mida ma enda arvates võib-olla ei teinud, siis andis ta kohe märku. Või kui mina tundsin, et tema mind päriselt laval ei kuula, tegeleb laval iseendaga, siis teavitasin ma teda sellest kohe. Tuli hetki, kui saime üksteise peale pahaseks, aga see kõik arendas meid mõlemaid meeletult. Tegelikult oli meil lavapartneritena väga hea klapp ja me mõistsime teineteist väga hästi. Lisaks iseseisvatele lavaproovidele saime ka erialatundides oma katkendit mitu korda näidata ja proovida. Õppejõud näisid ka, nagu me isegi, järjest rohkem meie tehtuga rahul olevat ja koos otsisime veel täiendusi ja täpsustusi. Sooritusega eksamil jäime me mõlemad väga rahule ning õppejõudude tagasiside andis sellele lisaks veel kinnituse. Järjekordne ülitähtis töö minu näitlejaõppe omandamisel.

Enne teist semestrit sain ma võimaluse külastada läbi NORTEAS vahetusprogrammi Islandit. Oli meeldiv näha, kuidas mujal teatrikunsti õpitakse. Sain teada, et nii seal kui mujal Põhjamaades toimuvad laulutunnid CVT tehnika alusel. Meil siin Eestis toimetatakse selle järgi näiteks laulukoolis WAF. Kuid kurbusega pean tõdema, et olles käinud enne ülikooli WAF-is, sai mulle saatuslikuks see, et ma seda akadeemias laulutundides mainisin, kuna meie lauluõpetajatele oli selle kuulmine nagu mürk. Ma ei

peagi ennast professionaalseks lauljaks, kuid ma tean, et ma pean viisi ja tunnetan muusikat üsna hästi ning tulen laulmisegagi kenasti toime. Aga eneskindlusele lõi ikka põntsu küll, kui viimaks ühes laulutunnis mulle öeldi, et ma ei oska laulda, märkusena lisatud, et: "Vabandust, sa oled ju WAF-ist." Ma sain ju kohe aru, et tegu oli tema isikliku pahameelega teise õpetamisstiili üle ja just sel ajal oligi väga aktuaalne kahe nõ. koolkonna pörkumine. Aga tol hetkel langesin mina tule alla ja minu enesehinnang sai kannatada, mille tulemusel oli mul edaspidi vähem motivatsiooni ja üleüldse raskem laulmisega tegeleda.

Väga tobe olukord ja ebaprofessionaalne käitumine õppejõu poolt. Isiklikult ei ürita ma siin üldse pooli valida, vaid tahan, et inimesed suhtuksid üksteisesse mõistvamalt ja ei laimaks teineteist ning ei laidaks maha teisi suundi. Nagu religioonis ei ole mõtet vaidelda, kumb on parem, kas luteri usk või õigeusk, sest mõlemad järgivad ju ühte jumalat ja tulevad samast kohast. Samamoodi ka laulumaaailmas: ei ole vaja teist maha teha, sest kumbki pole teisest parem, seda enam, et hääle tekitamise põhimõte on mõlemal sama. Aga selle lõigu lõpetaksin ma siiski ilusa noodiga, nimelt Islandil käik oli üks tõeline seiklus. Tunnen, et täiustasin seal oma kogemustepagasit ja minu silmaring laienes, nähes kõike seda, mida sel väiksel, ent eksootilisel saarel pakkuda on. Üks eredamaid mälestusi on see, kui ma koos Lavaka tudengite ja kohaliku võõrustajaga keset talve õhtut üksikuna eraldatud välibasseinis, kuhu voolasid kuumaveallikad, ujusime, tähistaevas peade kohal, kus lisaks särasid veel planeedid, mida ma kunagi enne näinud polnud. Olen tänulik koolile selle võimaluse eest.

Teise aasta teisel semestril oli meil au mõnda aega õppida Lembit Petersoni käe all. Ta tutvustas meile Mihhail Tšehhovi poolt väljatöötatud psühholoogilist žesti ning rääkisime ka atmosfääri loomest. „*Psühholoogiline žest võimaldab rolliga tegeleva näitleja teha esimese, vaba „sõevisandi“ suurel lõuendil. Te valate esimese loomeimpulsi psühholoogilisse žesti. Te loote justkui kavandi, mille järgi teostada samm-sammult oma loominguline idee.*“ (Tšehhov lk 44) Tajusin tundides harjutusi tehes õpetuse vajalikkust ja õppejõud andis kõike meile väga meisterlikult edasi. Kõige rohkem jääb mulle sellest perioodist meelde üks asi, mida Lembit Peterson meile ütles: "Kriisimoment on kõige magusam. Kui on tunne, et enam ei taha või ei tule välja, siis sealt peab just edasi minema." Seda tarkusetera olen ma sellest ajast peale igavesti kaasas kandnud. Tuletan seda endale alati meelde, kui mul raske on ja edasi jätkamine võimatuna näib.

KOLMAS AASTA

Kolmanda aasta esimene semester saime me valmis kaks diplomilavastust, Sasha Pepeljajevi lavastatud "Primavera Paunveres" ja Oleg Titovi lavastatud "Lumekuninganna". Kui meil alguses Sasha Pepeljajeviga proovid pihta hakkasid, olin ma üsna umbusklik kogu selle asja suhtes, mis toimuma hakkas. Ta tuli ja pani kohe esimese asjana meid tegema võrdlemisi keerulisi tantsuliigutusi. Tantsida on ju ka tore, aga see ei tundunud kohe üldse selline asi, millele ma nõ "alla kirjutaks". Edasi hakkasime me koos mõtlema mingisuguseid etüüde, mille teemad ta meile kätte andis ning hiljem meilt teostust ootas. Tegime ja näitasime, kuid väga väheste etüüdidega, mida me laval mängisime, jäi ta rahule. Ja mitte sellepärast, et need nii halvad oleks olnud, lihtsalt keegi ei saanud väga aru, mida ta lõpuks meist tahtis. Ma ei näinud üldse, et tal mingisugustki visiooni oleks alguses olnud, vähemalt ma ei tundnud seda. See tegi tuju ka natuke halvaks, kui ei teadnud, mida ma teen ja mida minust tahetakse. Aga siis ma püüdsin lasta lahti halbade mõtetest ja üritasin proovides lustida, kuna need kulgesid niigi aeglaselt tempos ning see omakorda soodustas negatiivsete mõtete teket.

Ühtlasi õnnestus mul ka natuke Pepeljajevit jälgida, et mis mees see selline on. Vaatasin ning peab tõdema, et päris kummaline mees on. Nagu nendest veidratest etüüdidest veel vähe oli, ta tuli üks päev oma kastide ja pulkadega proovi ja ütles, et need aitavad meil etüüde teha. Üks proov näiteks lasigi ta meil võtta ühe kasti ja keegi oli seal sees ja siis ta ütles, et me liigutaks seda kasti ühtepidi. Ta vaatas natuke, kuidas me seda liigutasime, kuid see ei sobinud talle. Siis ta ütles ei, see ei sobi, ja jäi mõtlema. Kui ta mõtles, ja ta võttis ikka päris tublisti selleks aega, siis ma jälgisingi teda ja arutasin omakorda, et mis asja ta seal peas nüüd endamisi mõtleb. Esietenduseni ei olnud ka enam üldse palju jäänud, aga ta mõtles rahulikult, kuidas ja mis pidi me seda kasti liigutama. Ja üks kord ma nägin lähedalt ta käsi. Need olid samasugused nagu minu omad, ainult et mina olen 25 ja tema on 63. Kummaline, aga ega kõigest ei peagi aru saama. Igatahes ma tahan öelda, et lõpuks lavastust "Primavera Paunveres", mille ta lavastas, mulle mängida meeldis. Ise mõtlesin ma enda jaoks läbi, miks ma mida laval teen. Eriti meeldis mulle see sama eelpool korra mainitud stseen, kus me kasti liigutasime, mis on kerge paradoks. Mulle meeldis see tekst,

mida ma pidin selles stseenis ette kandma ning see, kuidas ma seda teha sain. Tantsides tundsin end vabalt ning nautisin end laval kogu aeg.

"Lumekuninganna" proovid kulgesid minu jaoks suhteliselt rahulikult. Oleg oli mulle enne prooviperioodi algust öelnud, et mul tuleb raske roll ja et ta hakkab minuga tööd tegema. Ise võtsin rahulikult ja hakkasin vaikselt oma rolli kallal töötama. Kartsin natuke, et karakterit on raske mängida, aga piisavalt palju peab olema eneseusaldust, mille ma ka õnneks leidsin. Põnevusega ootas, nagu ka paljud teised kindlasti, millal me saaksime juba suurde saali proove tegema minna, kuna kunagi varem polnud suurel laval mänginud. Enne seda olime teinud keldrisaalis proove ning olin ise oma mänguga rahul, samamoodi ka Oleg. Suures saalis esimesi proove tehes oli natuke raske, sest et võttis väheke harjumist see lava, uus ruum jne. Aga õnneks sai see kõik ületatud ja viimaste proovide ajal olin juba ise ja oli Oleg jälle minu rolliga rahul (suurde saali üleminek mõjutas natuke ka mängu).

Kontrolletendus oli mulle väga vajalik, sest ma mäletan, kui ma istusin grimmitoolis ja kui ma kõlarist kuulsin, kuidas lapsed saali saabusid, tuli mul väike närv sisse, mis ei läinudki kohe ära. Lavale minnes, esimese vaatuse lõpus, oli ta ikka veel sees. Väike närv on hea või mingisugune põnevustunne, aga see oli teistmoodi. See oligi see esimest korda suurel laval mängimise närv, mis mul oli kontrolletendusel ja mida mul rohkem enam olnud pole.

"Sügaval-sügaval meie sisemuses, meie hinge varasalves peituvad tohutud loomingulised jõud ja võimed, kuid need jäävad kasutamata seni, kuni me neist midagi ei tea või kuni me neid eitame." (Tšehhov lk 317) Ma tänan lavastajat Sasha Pepeljajevit, kes pani mind tantsima ja veel nii, et see mulle meeldiks ning et ta üldse meie kursusega sellise kokkuvõttes mõnusa asja lavastas. Ja tänan ka Oleg Titovi, kes andis mulle võimaluse mängida karakterit, mille läbi avastasin ma, et olen palju rohkemaks võimeline, kui arvasin.

Järgmine semester oli mitmekülgne. Kui kuulsin, et Merle Karusoo meie juurde tuleb, olin natuke üllatunud, aga ka põnevil. Üllatunud, kuna ei teadnud, et ta veel noortega tegeleb ning põnevil, sest tegu on ikkagi väga tähtsa inimesega teatriajaloos. Mitte iga näitleja ei saa öelda, et teda on koolitanud nii Kalju Komissarov kui ka Merle Karusoo. Samas, kui kuulsin, et ta hakkab meiega tegema dokumentaalteatrit, pean ausalt tunnistama, nägin teiste kursusekaaslaste näos suuremat vaimustust, kui ma seda enda puhul tajusin. Esmakordne kokkupuude oli see ilmselt kõigil meil selle teatriliigiga. Õnneks sulas jää meie grupi ja õppejõu vahel kiiresti, kuna ta ise oli kohe algul ja kogu koosveedetud aja

jooksul rõõmsameelne ja meeldiv inimene. Protsess oli minu jaoks mingis mõttes eneseületus, kuna pidin rääkima lugusid endast ja oma perekonnast. Mitte, et mul midagi varjata oleks, aga minu jaoks on see keerulisem, kui lugeda mõnda näidendit ja seda analüüsida. Mängida laval kedagi teist ja lausuda kellegi teise sõnu on minu jaoks kergem, kui laval publikule endast ja oma lähedastest rääkida, sest siis tunnen end kui alasti.

Kohtumist Katariinaga Undiga ootasin ma veidike rohkem. Olin teadlik, millega me tööle asume ning see kõik pakkus mulle vägagi huvi. Mihhail Tšehhovi tööd oli meile juba tutvustanud Lembit Peterson ning nüüd kolmandaks aastaks olin ma juba ise ka lähemalt seda uurinud ja sellega tutvunud ning tema meetodid on mulle alati paistnud ühed parimad ja täpseimad. Õppejõud Katariina Unt suutis väga osavalt meile edasi anda seda, millesse ta ise väga pühendunult suhtub ning ma nautisin seda töö tegemist väga. Tunnid olid intensiivsed ja vaimselt kurnavad. Aga ma sain jälle enda kohta targemaks ja aimu, milleks ma veel võimeline olen. "Minu käsutuses pole midagi muud peale minu enda." (Tšehhov lk 269) Mul ongi olemas mina ise! Aga kõik, mis minu enda sees leidub, on piisav, et saata laval korda suuri tegusid.

Veel õppisin ma Katariina Undi tundidest seda, et mõistus ei jaga loomingust midagi. *"Keha ja psüühika puutuvad kokku kusagil meie loova hinge alateadvuslikus piirkonnas; siit järeldub, et laval - nende kahe sfääri kokkupuutepunktis nende avaldumise tipphetkel - peame kõrvale heitma midagi, mis näitlejat tema elukutses takistab: ma pean silmas mõistust, mis püüab sekkuda näitleja emotsioonidesse, keha funktsioonidesse, näitlemiskunsti. Siinjuures pean ma silmas mõistust kui kainen loogilist mõtlemist."* (Tšehhov lk 271) Ma ei olnud seda kunagi endale niimoodi teadvustanud, et mõistus mul tee peal ees võib seista, kui ma mõnda asja kooli ajal teha olin peljanud. Nendes tundides sain ma lõpuks lustida nii, nagu ma seda enne ülikooli ajal teinud polnud, andudes end oma emotsioonidele ja kehale ning vaadates, kuhu nii välja võib jõuda. *"Sellest meie peas valvavast "mõrtsukast" (mõistusest) lahtiütlemine ei tähenda veel, et peaksime ennast rumalaks tegema. See "mõrtsukas" on meile veel hiljem kasulik, kui tal pole jätkunud jõudu meie keha ja emotsioone tappa ning kui ta on näitleja võimuses."* (Tšehhov lk 271)

NELJAS AASTA

Viimast aastat ootas in ma mitte kooli lõpetamise pärast, vaid uute diplomilavastuste pärast. Kursuse ühine soov oli teha ühte korralikku psühholoogilist lavastust ja selle me ka neljanda aasta algusesse endale saime. Materjal, mida Taavi Tõnisson meiega tegema hakkas, oli alguses vägagi aukartust tekitav. Nimelt oli ta valinud selleks F. Kafka "Protsessi". Kui ma suvel seda esimest korda lugesin, püüdsin ma mõista, miks peetakse seda 20. sajandi üheks mõjuvõimsamaks teoseks. Parajalt sürreaalne oli ta minu jaoks küll ja kujutluspilt hakkas lugedes tööle, kuid mingisugust universaalset tõde või sõnumit ma päris hästi sealt kätte ei saanud. Mingisugused oma mõtted ja seosed tekkisid ikka ning ootas in huviga, mis proovides saama hakkab.

Enne neljanda kooliaasta algust hakkasid meil Nukuteatris juba esimesed lugemisproovid. Veetsime laua taga tunde, rääkides kõik, mis me sellest romaanist välja lugesime. Saime kokku palju põnevaid mõtteid, mõned ka sellised, mida oli lihtsalt põnev kuulata ja kaasa mõelda, kuid mida lavastusse sisse panna ei andnud.

Peagi sain teada, et saan lavastuses mängida nelja erinevat tegelast. See oli ühtaegu hirmutav, kuid samas ka meeldiv väljakutse. "Idealis peaks ju iga näitleja endasse uskuma, vastasel korral pole see tema töö. See tähendas seda, et ma ei saanud kogu oma energia ja täie pühendumisega keskenduda ühele rollile, vaid pidin seda jagama mitme vahel. Aga ma teadsin, et mul on võimalus end selle läbi meeletult arendada ja kui lavastaja oli mulle sellise ülesande usaldanud, siis teadsin, et selle ma ka täide viin.

Lavaproovid hakkasid meil peale Viljandis, meie kooli mustas saalis. Selleks ajaks oli mul juba korralik pagas erinevate õppejõudude poolt antud ja lavalgi ei pidanud ma enam eraldi nii palju näiteks selle peale mõtlema, et ma stampliigutusi ei teeks. Olin alati proovides nii füüsiliselt kui vaimselt kohal ja tahtsin seda kõike väga kaasa teha. Mulle meeldis lavastaja visioon, ka see, kuidas ta meiega töötas ja meid suunas. Oma rollide kallal oli mul piisavalt aega töötada ja nad sündisid rahulikult mõeldes, tehes ja analüüsides. Kõige enam lähtusingi ma ilmselt neid rolle tehes psühholoogilisest žestist, aga ka enda tõetundest. Hiljem laval nautisin ma väga nende mängimist. See oli minu arvates üks väga hästi õnnestunud koostöö meie kooli ja Nuku teatri ning lavastaja Taavi Tõnissoni vahel. Pärast

viimast etendust oli mul tõesti kurb meel, et ma enam seda lavastust mängida ei saa. Viimaste etenduste puhul meenub mulle alati Jaak Prints'i lause: "On ülim diletantlikkus hakata viimasel etendusel midagi muutma või mingisugust nalja üritada teha." Olen öelduga päri ja arvan, et viimasesse etendusse peaks tõesti suhtuma samasuguse professionaalsusega, kui teistesegi.

Pärast lavastuse "Protsess" esimese ploki viimast etendust, kaitsesin ma ära oma seminaritöö ning siis suundusid osad meist Rakverre, kus me jätkasime juba pooleliolevat "Pipi peab jõule" protsessi, lavastajaks meie kursuseõde Mari Anton. Muusikalivõtmes, ajaliselt "Protsessist" pea poole lühem lastelavastus ei olnud psühholoogiliselt nii kurnav, küll aga füüsiliselt. Mina mängisin selles lavastuses röövlit Kõva-Karlsson, kes koos oma partneriga Blom, keda mängis Mathias Leedo, üritavad Pipi majast rahakohvrit varastada. Meil oli seal avanumbriks üks tants, mille ajal me pidime laulma ja pärast veel Pipiga, keda mängis Karolin Jürise, lavavõitlust tegema. Lisaks röövlile mängisin ma ka ühte anonüümset last, mis tähendas veel laulu ja tantsu numbreid. Iga päev andsime me kaks etendust ja lisaks oli pärast igat etendust veel omakorda lastemängumaa, kus laste jaoks oli Rakvere teatri poolt valmistatud koridoridesse suur lasteala. Iga nurga peal olid erinevad punktid, kus sai näiteks joonistada, endale näomaalinguid lasta teha. Ja meid, näitlejaid, pandi igasse punkti vastutavateks, mis ühtlasi eeldas lastega mängimist ja suhtlust. Meie Mathiasega olime Kange Adolfi punktis. Seal said lapsed käia poomi peal, mis oli justkui tehtud nii, nagu nad roniksid maja katusel. Oli väsitav, sest lapsi oli palju ja nad olid energilised, kuid mul on hea meel, et nad said lustida ning loodetavasti said nad ka niivõrd ilusa ja torema emotsiooni kaasa, et nad tulevad kunagi hea meelega teatrisse tagasi. Ise õppisingi sellest protsessist kõige rohkem seda, kuidas oma energiat kõige paremini ja mõistlikumalt jagada.

Pärast jõuluvaheaega hakkasid meil proovid Aare Toikkaga, materjaliks Giovanni Boccaccio "Dekameron". See on olnud kõikide teiste lavastusprotsessidega võrreldes hoopis teistsugune. Esiteks selle poolest, et meil ei olnud konkreetset tekstiraamatut, mille järgi proove teha, vaid tekst arenes proovide käigus, mis lõpuks fikseerus. Teiseks, olin ma muidu harjunud alustama rolliloomet vaikselt, algul laua taga arutades, siis pärast tammudes ja otsides. Nendes proovides läksime me suhteliselt kohe juba lavale ja kasutasime nõ. välist meetodit, ehk pidime kohe midagi oma mänguga välja pakkuma. Lisaks oli minule täiesti uueks kogemuseks teise näitleja dubleerimine. Nimelt töötasime me kahes koosseisus ja rollid olid niimoodi ära jagatud, et näiteks mina mängisin ühes

koosseisus täpselt neid samu rolle, mida minu kursusevend Kristjan Poom teises koosseisus. Sellega oli teine kord keeruline toime tulla, eriti kui hakkasin ennast oma dublandiga võrdlema. Püüdsin nende võrdlustega mitte tegeleda ja keskenduda pigem sellele, mida kursusekaaslane laval teeb, mida lavastaja talle räägib ja mida saaks mina veel omalt poolt tegelaskujule juurde lisada.

Väga palju oli proovide ajal ühiselt otsimist, mida ja kuidas laval lahendada. See minu jaoks teistmoodi prooviprotsess lõi mind vahel rivist välja ja mul tekkisid peas jälle mingisugused rumalad mõtted stiilis: ma ei oska midagi, ma ei saa hakkama. Siis tuli ennast jälle üles otsida ja tuletada endale meelde neid samu Lembit Petersoni sõnu: "Kriisimoment on kõige magusam. Kui on tunne, et enam ei taha või ei tule välja, siis sealt peab just edasi minema." Ja nii ma edasi töötasingi. Kuid palju mõnusam tunne oli, kui kõik tekst oli lõpuks fikseerunud ja lavastus oli valmis.

Päris prooviperioodi lõpus suutsin ma aga palavikku jääda. Õnneks sain ma ennast üsna kiiresti terveks ravitud ning naasesin just peaproovideks tagasi proovisaali. Olin end piisavalt kogunud nii tervise mõttes kui vaimses mõttes ja olin nõ. tagasi mängus ja endaga rahu saavutanud. Esimene proov pärast terveks saamist nõudis natuke aega jälle laval olemisega harjuda ja tuletada meelde kokkulepitud misansteene. Järgmine päev oli juba peaproov, kuid ma ei muretsenud sellepärast üldse, et ma peaks hätta jääma. Olin oma võimetes üsna kindel ja teadsin, et suudan järgmine kord koheselt kõik märkused realiseerida ning teha enda poolt maksimaalselt tugev sooritus. Peaproovis põhimõtteliselt nii läkski ja rahulolevalt võisin ma etendustele vastu minna.

Lavastust "Dekameron" on mul au oma koosseisuga sügisest VAT teatri alt edasi mängida. Olen uhke, et väljusin sellest vahepeal keerulisena tunduvast protsessist võitjana, kuna ei laskund oma hirmudel oma sooritust mõjutada. Üks koht lavastuses on selline, mis mul mõnikord siiani nii hästi ei õnnestu, kui võiks. Nimelt pean ma lavastuse keskel tulema publiku ette ning pidama monoloogi ilma neljanda seinata, mis tähendab põhimõtteliselt seda, et ma suhtlen publikuga. Ta võiks olla kindlamalt sooritatud, nagu ka lavastaja Aare Toikka on öelnud. "Kui sa tahad, et sinust lugu peetakse, pea endast kõigepealt lugu." (Hein 2015) Leian, et minu monoloogi ülesande puhul sobib see tsitaat väga hästi, sest kui publiku ette minna, siis võiks pigem osata esmalt endast lugu pidada ja ennast armastada. Sest kui ma ennast ei armasta ja endast lugu ei pea, näeb publik selle ära, tajub, et näitleja on ebakindel ning kaotab huvi.

Viimaseks kursuse diplomitööks oli meil kursusevenna Elar Vahteri poolt lavastatud "100 M MORE". Mul on hea meel, et Elar lõpuks mereteemalise lavastuse tegi, oma pööraseid lavastuslikke ideid jälle kasutas ning mindki taaskord oma lavastusse kaasas. Lavastus oli väga füüsiline ja põhines olulisel osal grupitunnetusel. Oli väga tähtis, et me kõik koos ühel ajal lülituksime aegluupi või näiteks stopkaadrisse. Kui kuulsin, et tegemist tuleb üsnagi füüsilise lavastusega, hakkasin ma ennast selleks ette valmistama, tehes iga päev sada kätekõverdust. Ka vaimselt panin ma ennast valmis, mõeldes selle peale, et tegu on meie viimase diplomitööga, kus me saame veel viimast korda koos kursusega laval särada. Seega ei võtnud ma antud lavastusprotsessi raskelt, vaid proovisin arendada oma psühho-füüsisist.

Lõpetuseks tahan ma öelda, et olen tänulik, et leidsin oma tee Viljandi Kultuuriakadeemiasse teatrikunsti õppima. Ja väga õigel ajal. Leian, et Kalju Komissarovi käe all alustamine andis mulle tugeva põhja. Aitäh, Kalju, et minusse uskusid. Aitäh Peeter Tammearu, kes sa tutvustasid mulle maailmaklassikasse kuuluva Anton Tšehhovi näidendeid ja jagasid oma kogemusi ning elutarkust. Aitäh Lembit Peterson ja Katariina Unt, tänu kellele sain ma teada ülitähtsast Mihhail Tšehhovi õppest. Olen tänulik ka kõikidele õppejõududele, kellega mul on au olnud kohtuda. Ja samuti olen tänulik Viljandi Kultuuriakadeemia, tänu kellele olen saanud mängida erinevate lavastajate eriilmelistes lavastustes.

Kogu näitlejaõppe omandamise ajal olen ma kokku puutunud hirmuga. Hirmuga ebaõnnestumise ees, et äkki ei saa hakkama. *"Idealis peaks ju iga näitleja endasse uskuma, vastasel korral pole see tema töö. Kui tal puudub eneseusk, kui teda purevad kahtlused, siis tähendab see seda, et ta pole valinud õiget elukutset. Eneseusk on osa meie loomusest. Rolli saades usun ma edusse juba enne osaraamatu avamist."* (Tšehhov 1996, lk 312) See lõik raamatust "Näitleja tee" on ühtaegu karm, kuid julgustav. Kes siis veel minusse kõigepealt usub, kui mitte mina ise. Väga eluterve suhtumine kumab läbi ka filmis "Bohemian Rhapsody", kus Freddie Mercury'ks kehastuv Rami Malek vastab küsimusele, kas ta kunagi oma talendis kahtleb sõnadega: "Muidugi mitte! Mis loll küsimus see on?!" Endas ongi tegelikult mõttetu kahelda, sest kurjad mõtted ja hirmud mõtleme me oma peas ju välja. Õnneks olen ma oma näitlejaõppe lõpuks jõudnud oma hirmudega juba piisavalt tegeleda ja suudan neid endast eemal hoida.

Võin öelda, et töö endaga on olnud meeletu. Aidanud on mind näiteks regulaarne mediteerimine, mis päriselt ka aitab pea mõtetest puhtana hoida ning mis aitab olla hetkes. Sest olevik meil ju ainult on. "Ei ole paremaid, halvemaid aegu. On ainult hetk, milles viibime praegu." (Alliksaar 1966) Proovingi iga päev endas arendada, võimet olla alati kohal, siin ja praegu - elada olevikus. Sest leian, et tavaelus hetkes elamine aitab suuresti kaasa laval siin ja praegu olemisele. Pidev enda kallal töötamine ja Viljandi Kultuuriakadeemias teatrikunsti õppimine on mind tublisti kasvatanud ja olen valmis elule vastu minema. Kool saab küll kohe läbi, aga töö iseendaga jätkub.

KOKKUVÕTE

Neli aastat ülikoolis hakkavad läbi saama. Kirjalikku lõputööd kirjutades elasin ma jälle läbi selle uskumatu perioodi minu elust. Olen rahul, et usaldasin ennast ning võtsin ette seikluse veeta suur osa oma elust Viljandi Kultuuriakadeemias teatrikunsti õppides. Sain oma lõputööd tehes aimu, kuidas elu mind korduvalt näitlemisega tegelema suunas. Olen tänulik, et mul anti katsetel võimalus ennast näidata, tänu millele ma üldse akadeemiasse õppima sain. Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti õppes olen ma omandanud näitlejale vajaliku põhja, kogunud piisavalt teadmisi ning saanud väga palju ja väga erinevaid kogemusi. Olen arenenud inimesena ja näitlejana ning olen valmis ellu astuma.

KASUTATUD KIRJANDUS

Hein, S. 2015-2019. Erialapäevik. Viljandi

Tšehhov, M. 1996. Näitleja tee. Tallinn: Eesti Teatriliit

Rodenburg, P. 2008. Näitleja kõneleb. Tallinn: Eesti Teatriliit

Tšehhov, M., Grotowski, J., Raudsepp P. 2008. Näitlejatehnikast & Näitlejatreening. Tallinn: Eesti Teatriliit

Stanislavski, K. 2017. Näitleja töö iseendaga. Tallinn: Eesti Teatriliit

Comedia dell'arte Italian theatre. <https://www.britannica.com/art/commedia-dellarte>, (19.05.2018)

SUMMARY

Four years at university have come to an end. When I was writing my graduation paper I lived through this incredible period of my life again. I am pleased that I trusted myself and spent a great deal of my life in the Viljandi Culture Academy studying theater. In my graduation paper, I understood how life was repeatedly directing me towards acting. I am grateful that I was given the opportunity to show myself and as a result I got to study at the Academy. From Viljandi Academy of Culture, I have acquired the necessary basis that an actor should have, gathered enough knowledge and gained a lot different experiences. I am grown as a person and as an actor and I am ready for life.

LISAD

Lavastus: "W"

Esimese aasta kevadsemestri erialaeksamid 2016

Lavastaja: Peep Maasik

Roll: Bezdomnõi (paremal)

Katkend: A. H. Tammsaare "**Juudit**"

Teise aasta kevadsemestri erialaeksamid 2017

Lavastajad: Kalju Komissarov ja Oleg Titov

Roll: Olovernes

Lavastus: „**Vigane operett**“

Teise aasta sügissemestri erialaeksamid

Lavastaja: Peep Maasik

Roll: Boney M

Lavastus: „No neh!“

Teise aasta sügissemestri erialaeksamid

Lavastaja: Mari Anton

Roll: Enn (keskel)

„Lumekuninganna“

Esiatendus: 07. detsember 2017

Ugala teatri suures saalis

Dramatiseerinud: Liis Aedmaa ja Oleg Titov

Lavastaja ja koreograaf: Oleg Titov

Kunstnik: Rosita Raud (NUKU)

Helilooja: Peeter Kononov

Valguskujundaja: Rene Liivamägi

Videokunstnik: Katre Sulane

Osades: TÜ VKA teatrikunsti 12. lennu tudengid

„Protsess“

Esietendus: 11. november 2018

NUKU teatri väikeses saalis

Autor: Franz Kafka

Dramatiseerija: Mihkel Seeder (VAT teater)

Lavastaja: Taavi Tõnisson

Kunstnik: Annika Aedma

Liikumisjuht: Olga Privis

Helilooja ja –kujundaja: Vootele Ruusmaa

Valguskujundajad: TÜ VKA tudengid Mari-Riin Paavo juhendamisel

Videokujundajad: TÜ VKA tudengid Taavet Janseni juhendamisel

Tõlkija: August Sang

Osades: TÜ VKA 12. lennu teatrikunsti tudengid ja NUKU teatri näitleja Liivika Hanstin

„Primavera Paunveres“

Esietendus: 16. september 2017

Ugala teatri väikses saalis

Lavastaja, koreograaf ja kunstnik: Sasha Pepeljajev

Tekst: Oskar Luts ja Karl Koppelmaa (Teater Kelm)

Dramaturg: Karl Koppelmaa (Teater Kelm)

Lavakujundus: Sasha Pepeljajev, Eero Ehala (TÜ VKA)

Valguskujundus: Kristo Kuusik, Karolin Tamm (TÜ VKA), Mari-Riin Paavo

Muusikaline kujundus: Sasha Pepeljajev, Kenn-Eerik Kannike (TÜ VKA)

Videokujundus: Kärt Petser, Carmen Seljamaa, Johanna Mägin (TÜ VKA), Karl Koppelmaa, Sasha Pepeljajev

Kunstniku assistendid: Külli Tammjärv ja Ülle Saluvere (TÜ VKA)

Osades: TÜ VKA teatrikunsti 12. lennu tudengid. (Mina paremal)

„Dekameron“

Esietendus: 5 märts 2019

TÜ VKA Mustas saalis

Autor: Giovanni Boccaccio

Tõlkija: Johannes Semper

Dramatiseerija ja lavastaja: Aare Toikka

Kunstnik: Illimar Vihmar

Helilooja: Veiko Tubin

Valguskujundaja: Chris Kirsimäe (TÜ VKA, juhendaja Sander Põllu)

Koreograaf: Tanel Saar

Lavastuskorraldaja: Elise Holter (TÜ VKA)

Kultuurikorraldaja: Kristin Saar (TÜ VKA, juhendaja Tiiu Talvist)

Osades: TÜ VKA 12. lennu teatritudengid. (Mina vasakul)

„100 M MORE“

Esietendus: 9. mai 2019

Tartu Uues Teatris

Lavastaja: Elar Vahter (TÜ VKA)

Kunstnik: Tuuli Omler (TÜ VKA)

Dramaturg: Sven Karja (Vanemuine)

Liikumisjuht: Hanna Junti

Videokunstnik: Maria Elisaveta Roosalu (TÜ VKA)

Valguskunstnik: Henrik Mütt (TÜ VKA)

Kostüümikunstnik: Kreet Kärner (EKA)

Muusikaline kujundaja: Marianna Liik (EMTA)

„Pipi peab jõule“

Esietendus: 8. detsembril 2018

Rakvere teatri suures saalis

Autor: Astrid Lindgren

Lavastaja: Mari Anton (TÜ VKA 12. lend)

Muusikaline juht: Kaarel Kuusk

Kunstnik: Mailis Laur

Visuaalkunstnik: Kärt Petser (Ugala)

Lauluõpetaja: Kärt Anton

Koreograaf: Jaanika Tammaru (Must Kast)

Valgus: Roomet Villau

Osades: TÜ VKA teatrikunsti 12. lennu tudengid. (Mina paremal: röövel Kõva-Karlsson)

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, **Stefan Hein**

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teosele “Minu elu kunstis, mille juhendaja on Jaanika Juhanson, reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Stefan Hein

20.05.2019

Mina, **Stefan Hein** kinnitan, et olen käesoleva töö kirjutanud iseseisvalt

20.05.2019

Stefan Hein